

Interactieve webinars

Omgevingsvisies en ruimtelijke opgaven

Aan de slag met de
Omgevingswet

Royal
HaskoningDHV
Enhancing Society Together

Woensdag 20 januari 10 – 12 uur

Omgevingsvisie en **Gezondheid**

Gespreksleider:

Irma Dekker

Experts:

Maarten Hoorn

Karliën van Hout

Presenterende gemeenten:

Maastricht - Pascal Wauben

Nuenen - vertegenwoordigd door:
Thijs Sommers

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Agendasetting Omgevingsvisie en Gezondheid

*Karlien van den Hout,
Adviseur Gezonde Leefomgeving
RIVM*

20-1-2021

Aan welke begrippen denken jullie bij leefomgeving en gezondheid?

Antwoorden van deelnemers:

Aan welke begrippen denken jullie bij leefomgeving en gezondheid?

Antwoorden van deelnemers II:

- *Inzicht in milieueffecten op gezondheid bewoners*
- *Mogelijkheden en stimuleren van bewegen*
- *Buitenruimte en binnenruimte, hoe die bijdrage aan of schadelijk zijn voor gezondheid*
- *Optimale maatschappelijke deelname als opmaat naar positieve gezondheid*
- *Een omgeving die uitnodigt tot bewegen, en vrij is van overlast in welke vorm dan ook*
- *Je prettig voelen in een omgeving*
- *Omgeving die gezondheid bevordert*
- *Adequaat woon- en leefklimaat*
- *Meer mossen en algen terug in onze natuur: betere luchtkwaliteit & meer groen = mentaal & fysieke gezondheid bevorderend*
- *Omgeving die uitnodigt om te bewegen.*
- *Uitdagende elementen om te bewegen*
- *Groene omgeving waar je kunt sporten en bewegen*
- *Bewegen en toegang tot groen*

Omgevingsvisie

De omgevingsvisie is een **toekomstvisie**, die wordt vastgesteld door de gemeenteraad.
→ Lokaal maatwerk en gebiedsgericht

De visie bevat kernopgaven en ambities op hoofdlijnen
→ Opgaven in samenhang oppakken

Wat zijn onze **maatschappelijke doelen**? Hoe kunnen we de Omgevingswet toepassen om die doelen te realiseren?
→ Burgerparticipatie

Vraagstukken staan centraal en niet de domeinen van de gemeente.
-> Integraal werken

Maatschappelijke doelen Omgevingswet

Bereiken en in stand houden van een **veilige en gezonde fysieke leefomgeving** en een goede omgevingskwaliteit,

en

Het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van **maatschappelijke behoeften**.

- Beschermen van gezondheid (milieufactoren)
- Bevorderen van gezondheid (leefstijlfactoren)

Normen borgen basisniveau

Integrale benadering

(Nog) niet genormeerde gezondheidsaspecten betrekken bij afweging

Gezonde leefomgeving

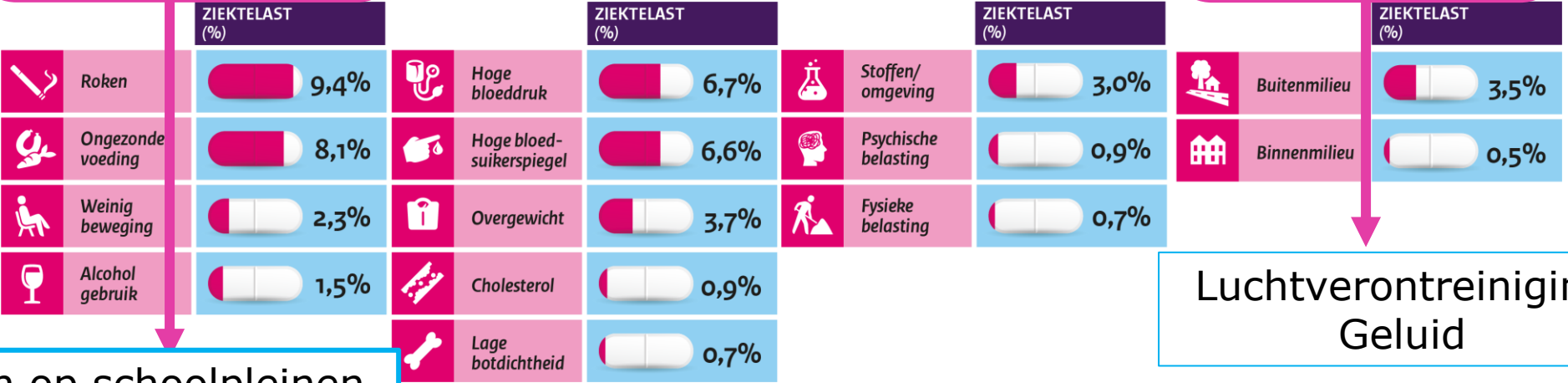
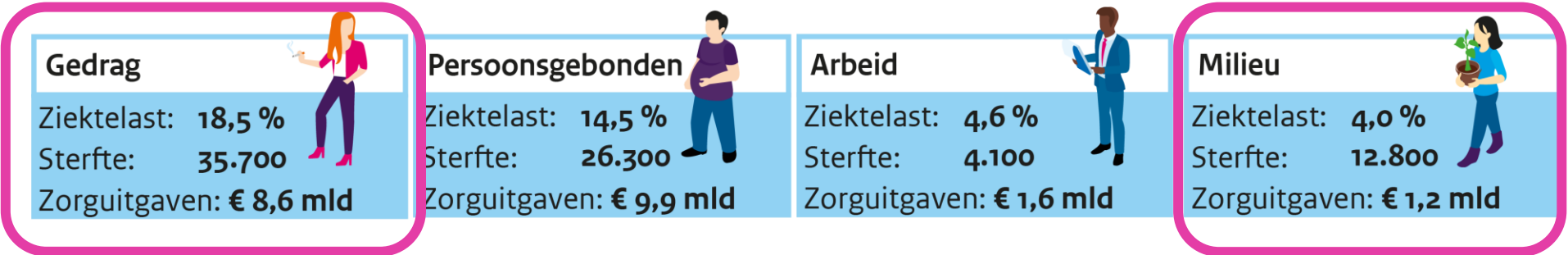
Een leefomgeving die bewoners als prettig ervaren, waar gezonde keuzes gemakkelijk en logisch zijn, en waar negatieve invloed op gezondheid zo klein mogelijk is.

Elementen voor een gezonde leefomgeving

- ☐ uitnodigen tot bewegen (wandelen, fietsen, spelen)
- ☐ elkaar ontmoeten, ontspannen
- ☐ een goede milieukwaliteit (lucht, geluid)
- ☐ klimaatbestendigheid (zoals meer groen voor tegengaan hitte- en wateroverlast)
- ☐ goede toegang tot voorzieningen

Relevantie Gezondheid in Leefomgeving

Roken op schoolpleinen
Toegankelijkheid
ongezond voedsel, etc.

Luchtverontreiniging
Geluid

Agendasetting Stappenplan (1/5)

Stap 1: Start een kernteam “gezondheid en de omgevingswet”

Welke plek heeft gezondheid nu, wat willen we?

- Denk hierbij na over je strategie:
 - Health in all policies
 - Gezondheid als seperaat thema
 - Gezondheid slim meekoppelen

**! Gezondheid hoeft niet overhand te hebben: moet wel overwogen worden:
Ook belangrijk voor Omgevingsplan!**

Tip: Vorm een duo: combinatie fysiek én sociaal domein!

Agendasetting stappenplan(2/5)

Stap 2: Inventariseer welke externe partijen er betrokken zijn

- Gemeente:
 - Belangenafweger, beslisser
 - Eindverantwoordelijk publieke gezondheid (Wet Publieke Gezondheid, WPG)
 - Zowel sociaal als fysiek domein
- GGD, Veiligheidsregio, Waterschappen, Omgevingsdiensten, etc

Agendasetting stappenplan(3/5)

Stap 3: Leer samenwerkingspartners kennen en werk samen

- GGD (uitvoerder WPG)
 - Maatwerk leveren door als gezondheidsadviseur vroeg aan tafel te zitten bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving
 - Inzetten van tools om behoeften gezondheid inzichtelijk te maken
 - Ondersteuning bij visievorming en randvoorwaarden gezondheid (rol in beleidsprocessen)
 - Ondersteuning bij burgerparticipatie, onrust of potentiële blootstelling in de regio (rol in risicocommunicatie)
 - Overige adviezen: bijv. advisering groenplannen; kansen én risico's zien
- RIVM: ondersteuning gemeenten en GGD met kennis, vaardigheden en instrumenten, regionale betrokkenheid

Agendasetting stappenplan (4/5)

Stap 4: Zorg voor actuele cijfers/data

- Lokaal
- Landelijk

Stap 5: Maak urgentie gezonde leefomgeving zichtbaar

- Kwalitatief: bijv. kernwaardendocument, inspiratie, pilots en voorbeelden
- Kwantitatief: milieucijfers, belevingscijfers
- Instrumenten: GO!, Leefplekmeter
- Procesinfo: agendasetting, integraal werken

www.gezondeleefomgeving.nl

www.loketgezondleven.nl

www.atlasleefomgeving.nl

www.atlasnatuurlijkkapitaal.nl

www.monitorgezondheid.nl/

www.cbs.nl

www.volksgezondheidenzorg.info/

www.allesoversport.nl

Agendasetting stappenplan (5/5)

Stap 6: Agendeer gezondheid

- Wat levert het betrekken van gezondheid op?
- Zoek verbinding met andere thema's zoals energietransitie, klimaatadaptatie, woningbouwopgaven, eenzaamheid, langer thuis blijven wonen, etc.

Stap 7: Werk samen met bewoners

- Participatie zorgt ervoor dat bewoners zich meer betrokken voelen: mensen maken de omgeving
- Gebruik hier je sociaal domein!

Dank voor uw aandacht!

- Vragen?

Karliën van den Hout

karlien.van.den.hout@rivm.nl

TIP:

Werkconferentie Gezonde Leefomgeving 25 maart

GGDGHOR Nederland, VNG en RIVM

- Integraal werken aan gezondheid
- Voorbeelden
- Planregels en gezondheid

Omgevingsvisie en gezondheid

*Gezondheid als verbindende factor,
omgevingsvisie Nuenen*

Toegelicht door Thijs Sommers adviseur ruimtelijke ontwikkeling bij RHDHV
In samenwerking met Jessica de Vrees – gemeente Nuenen

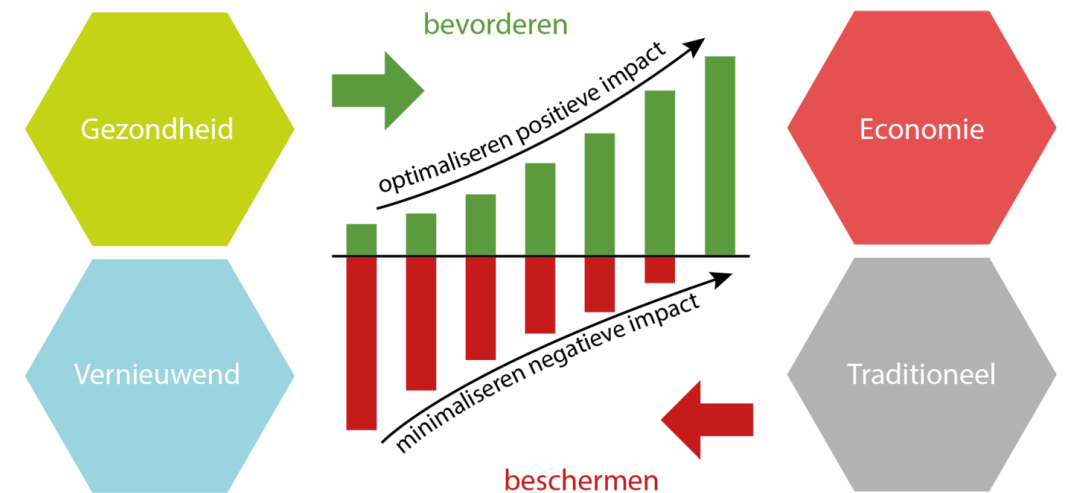

Gemeente Nuenen

20 januari 2020

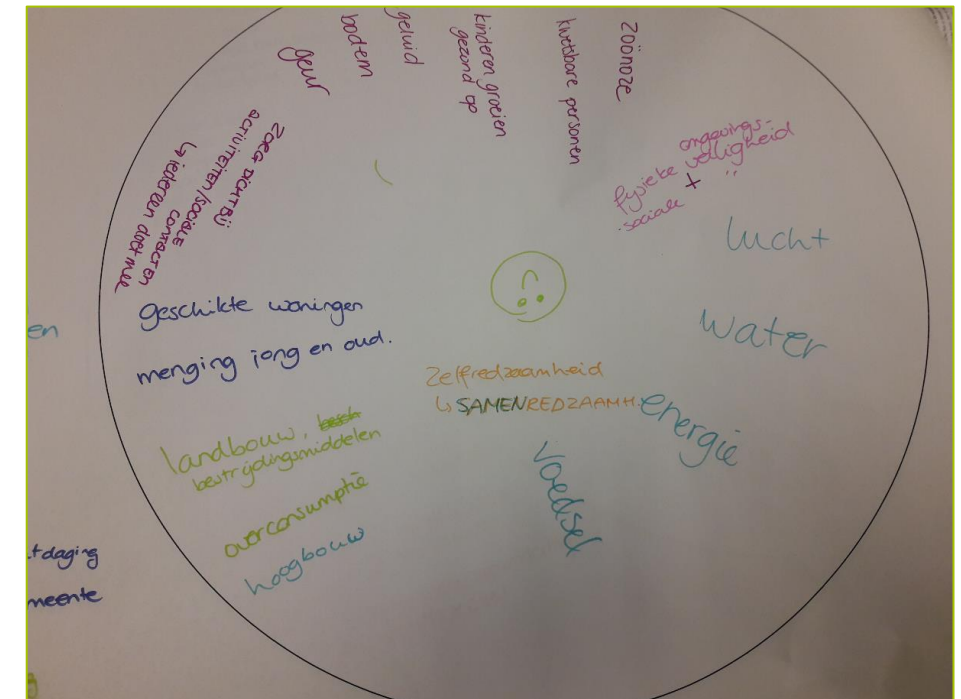
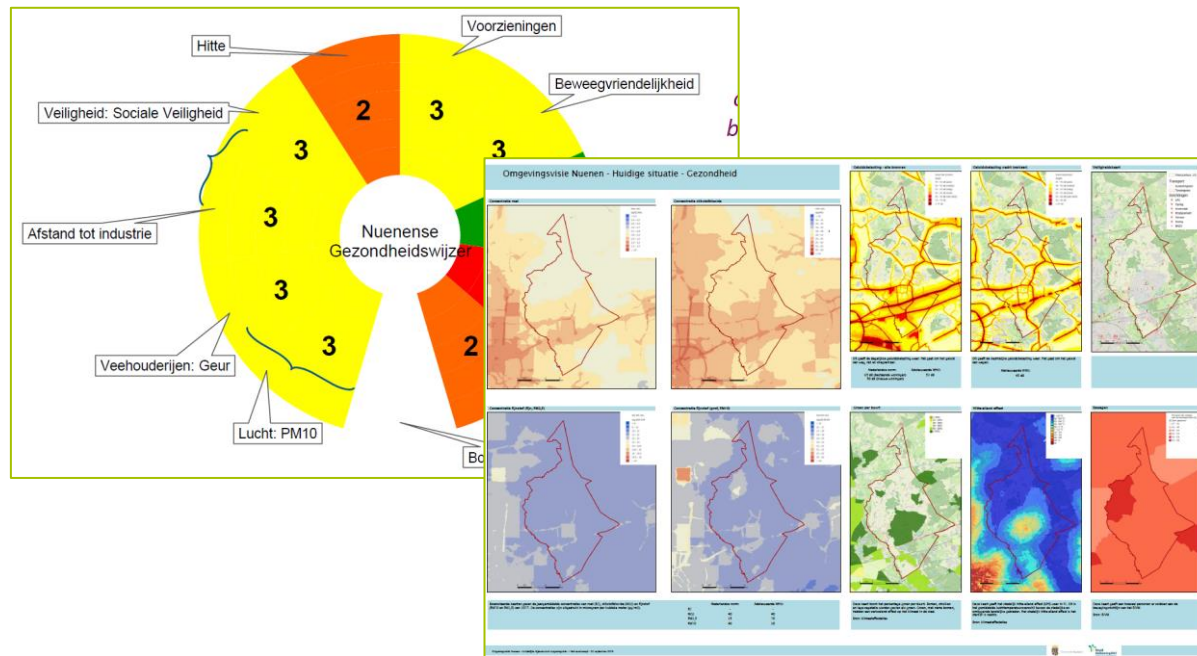
Gezondheid in de omgevingsvisie

- 'Nieuw' thema in omgevingsbeleid, voor iedereen een zoektocht
- Sleutel zit in integraal werken:
 - Gezondheidsbescherming (milieu, externe veiligheid) én Gezondheidsbevordering (bijv. beweegvriendelijke omgeving)
 - Samenwerking fysiek domein en sociaal domein (inwoners maken dit onderscheid niet)
 - Dwarsverbanden met andere opgaven in de leefomgeving
 - Bijvoorbeeld klimaatadaptatie en biodiversiteit

Huidige situatie, trends en ontwikkelingen

- Kwaliteiten van Nuenen: groen, dorps, rustig en gezellig
- Quick scan gezondheid: luchtkwaliteit en geluid scoren relatief het slechts
- Trends en ontwikkelingen: vergrijzing, individualisering, zelfredzaamheid (sociaal domein), klimaatverandering, mobiliteitstransitie

Opgaven en uitgangspunten

Hoogwaardige woon- en leefomgeving

- Behouden en verbeteren van **groen**.
- **Zuinig zijn op erfgoed**, ook voor de beleving van Nuenen.
- **Dorps én duurzaam** bouwen.

Vitale samenleving

- Gemeente stimuleert het **sociale leven** en zorgt voor **goede voorzieningen**.
- **Woningen** voor jong en oud.
- Ruimte voor **evenementen**.

Robuust landschap

- **Natuur** behouden en versterken met ruimte voor recreatie en klimaatadaptatie.
- **Grondgebonden landbouw** als drager van het buitengebied met een verbreding van functies.
- **Energietransitie** samen met de regio.

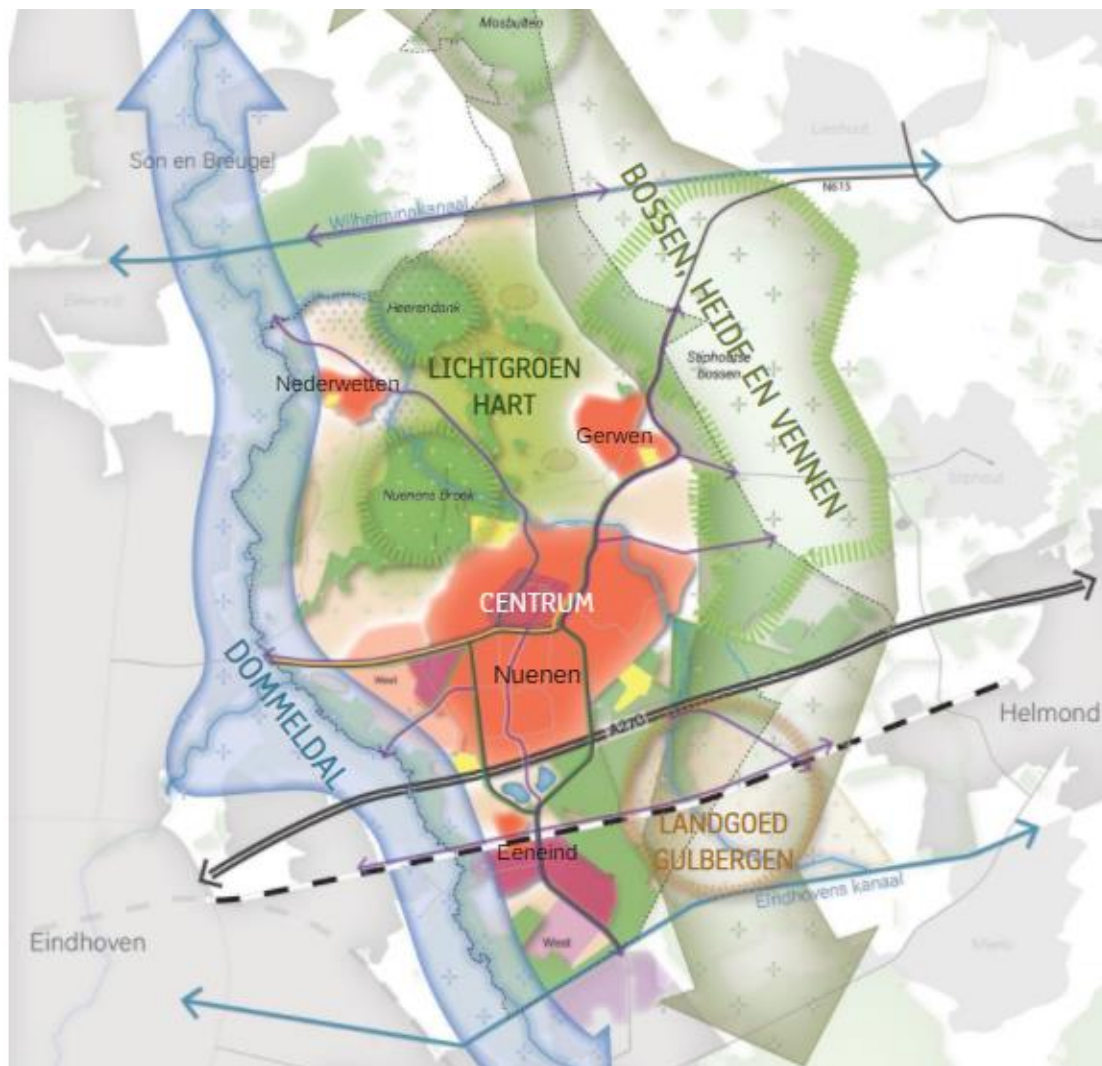
Nuenen in Brainport

- **Dorpse woongemeente**.
- **Groene ruimte** tussen de steden.
- **Goed bereikbaar** en toch een **gezonde omgeving**.
- Geen uitbreiding **bedrijventerrein**.

Gezondheid als verbindende factor

Gezondheid als verbindende factor

Van visie naar programma en omgevingsplan

- In de omgevingsvisie worden de speerpunten voor gezondheid benoemd, gekoppeld aan de vier integrale opgaven en ruimtelijke keuzes. Visie richt zich, op:
 - Hoofdpijnen van het beleid
 - Gericht op (midden)lange termijn
 - Integraal afgewogen in relatie tot andere opgaven fysieke leefomgeving
- Uitwerking en regels in programma respectievelijk omgevingsplan
- Wat kan 'door' naar programma en omgevingsplan?

Voorbeeld beleidsdoorwerking gezondheid

Omgevingsvisie	Programma gezondheid	Omgevingsplan
Vastleggen Ambitie - Gezondheid als verbindende factor, zowel bevorderen als beschermen - Benoemen van de speerpunten gekoppeld aan opgaven fysieke leefomgeving (voorbeeld Omgevingsvisie Nuenen)	Uitwerking van beleid - Concretisering / kwantificeren van de doelen - Benoemen van concrete projecten en in te zetten middelen en instrumenten	Toedeling functies aan locaties Bijv. ruimtereserveringen voor sport en maatschappelijke voorzieningen
Kaderstellend Voor programma, omgevingsplan en projecten in de fysieke leefomgeving	Governance en sturing - Samenwerking met uitvoeringspartners, stakeholders (zoals bedrijven) en inwoners - Participatie	Regelen van activiteiten <u>Bevorderen</u>: regels die bijvoorbeeld mantelzorgwoningen, en ontmoetingsplekken faciliteren. <u>Beschermen</u>: regels voor geur, geluid (wettelijk minimum of WHO norm?), externe veiligheid (relatie energie- en warmtetransitie!), bodem- en waterkwaliteit.

Vragen en discussie

- Waar vinden andere gemeenten de balans tussen visie en uitwerking?
- Eerst apart beleid/programma's maken voor overkoepelende thema's als gezondheid en duurzaamheid, of deze direct meenemen in alle andere programma's?
- Hoe voorkomen we dat er met een programma weer sectoraal in een 'hokje' wordt gewerkt?

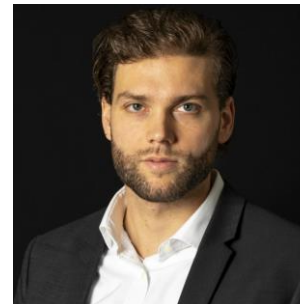
Laat u inspireren met meer
voorbeelden van de Omgevingswet
en maatschappelijke opgaven.
Voor meer informatie neem contact
met ons op.

[linkedin.com/company/royal-haskoningdhv](https://www.linkedin.com/company/royal-haskoningdhv)

@RHDHV_NL

- Thijs Sommers
- 088 348 38 03
- 06 83 13 46 43
- thijs.sommers@rhdhv.nl

Webinar Omgevingsvisie & Gezondheid

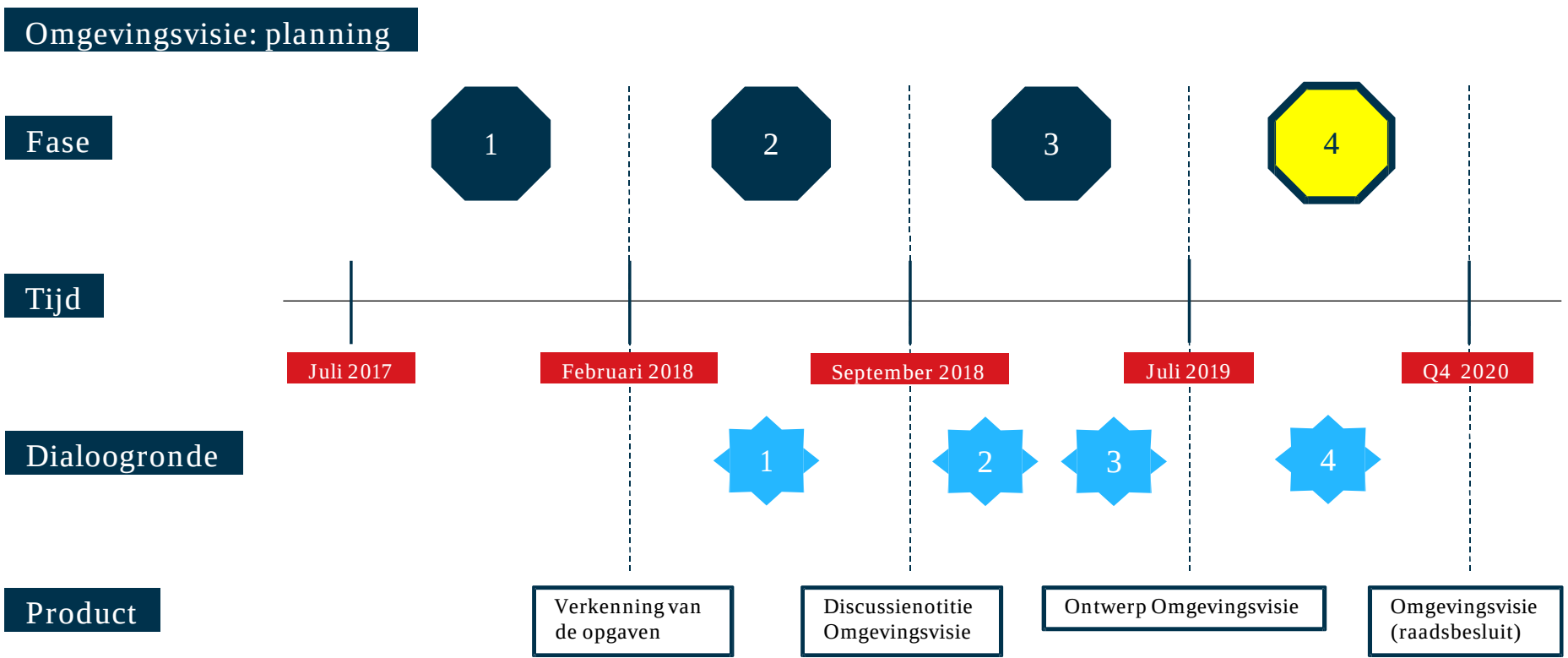
Omgevingsvisie Maastricht 2040

Pascal Wauben, planoloog gemeente Maastricht

20 januari 2021

Gemeente Maastricht

(samen ontwikkelen)

Omgevingsvisie: participatietraject

(samen ontwikkelen)

Omgevingsvisie: maatschappelijk debat

Na twaalf jaar worden Limmel en Nazareth met elkaar verbonden door de bouw van een 'wijkenhart'

11-12-2019 om 11:41 door Joos Philippens

Het nieuwe 'wijkenhart.' Boven de spoorlijn Nazareth, eronder Limmel. Rechtsmidden: nieuw winkelcentrum, met appartementen; eronder school De Geluksvogel. Links ervan: de nieuwe woningen. Afbeelding: Backbone

Buurtnetwerk Limmel kritisch over nog meer sociale woningbouw in de Maastrichtse wijk

23-01-2020 om 18:00 door Merel Visscher

Chris Meys (rechts) en Jack Ummels (midden) in gesprek met buurtbewoner Peter Bovens.

Maastrichtse wijk Limmel vreest plan zonneweide: geen Groene, maar Grijze Loper

13-02-2020 om 17:29 door Joos Philippens

Maastricht / Itteren -

Woningcorporatie Servatius wil 30 sociale huurwoningen in Limmel slopen en er 38 voor terugbouwen. Het buurtnetwerk is hier niet blij mee. Zo raakt de balans nog verder zoek. „Dit is de laatste kans om een betere mix van bewoners in de wijk te krijgen.”

Een man fietst met twee paarden aan teugels langs de parochiekerk van Limmel. Zo draven de paarden dagelijks voorbij, op weg naar de wei. Wat dat betreft is Limmel nog echt een dorp, zeggen Chris Meys en Jack Ummels, respectievelijk voorzitter en penningmeester van Buurtnetwerk Limmel. „Daarom woon ik hier graag”, zegt Meys (39), die tien jaar geleden een huis kocht in de wijk. „Het duurt niet lang voordat je hier een paar mensen kent.”

„Aan de Maas' uit 2010. Bovenaan de Noorderbrug, met een onder een groene woonwijk met jachthaven. Links de kerk van Limmel.

(samen ontwikkelen)

2. © NTEXT EN ANALYSE

Waar staan we
& wat komt er
op ons af?

Omgevingsvisie deel 1: waar staan we en wat komt op ons af?

Onderdeel	Vijf grote algemene opgaven
Economie	(1) Versterken van de agglomeratiekracht van de (Eu)regio
Samenleving	(2) Werken aan een inclusieve samenleving
Fysiek	(3) Anticiperen op de gevolgen van klimaatverandering (4) Vormgeven van de energietransitie richting een CO2-neutrale samenleving
Openbaar bestuur	(5) Verbeteren van de relatie tussen overheid en samenleving

(samen ontwikkelen)

A photograph of a group of runners participating in a trail run. They are running along a dirt path that winds through a lush green forest. The runners are wearing various athletic gear, including t-shirts, shorts, and running shoes. The path is surrounded by tall grass and dense foliage. The sky is visible in the background, showing a clear blue day. The overall scene conveys a sense of outdoor activity and nature.

3. VISIE

Waar gaan we
voor?

- Maastricht heeft de ambitie om haar positie als motor voor de (Eu)regionale economie te versterken en de lokale kwaliteit van leven te verbeteren.
- Drie verbindende thema's

4. DRIE VERBINDENDE THEMA'S

Wat zijn de SKol

nieuwe accenten

voor

toekomstig beleid?

Faciliteren van samen- en zelfredzaamheid

Beschermen tegen schadelijke ontwikkelingen en effecten

Bevorderen van een gezonde leefstijl

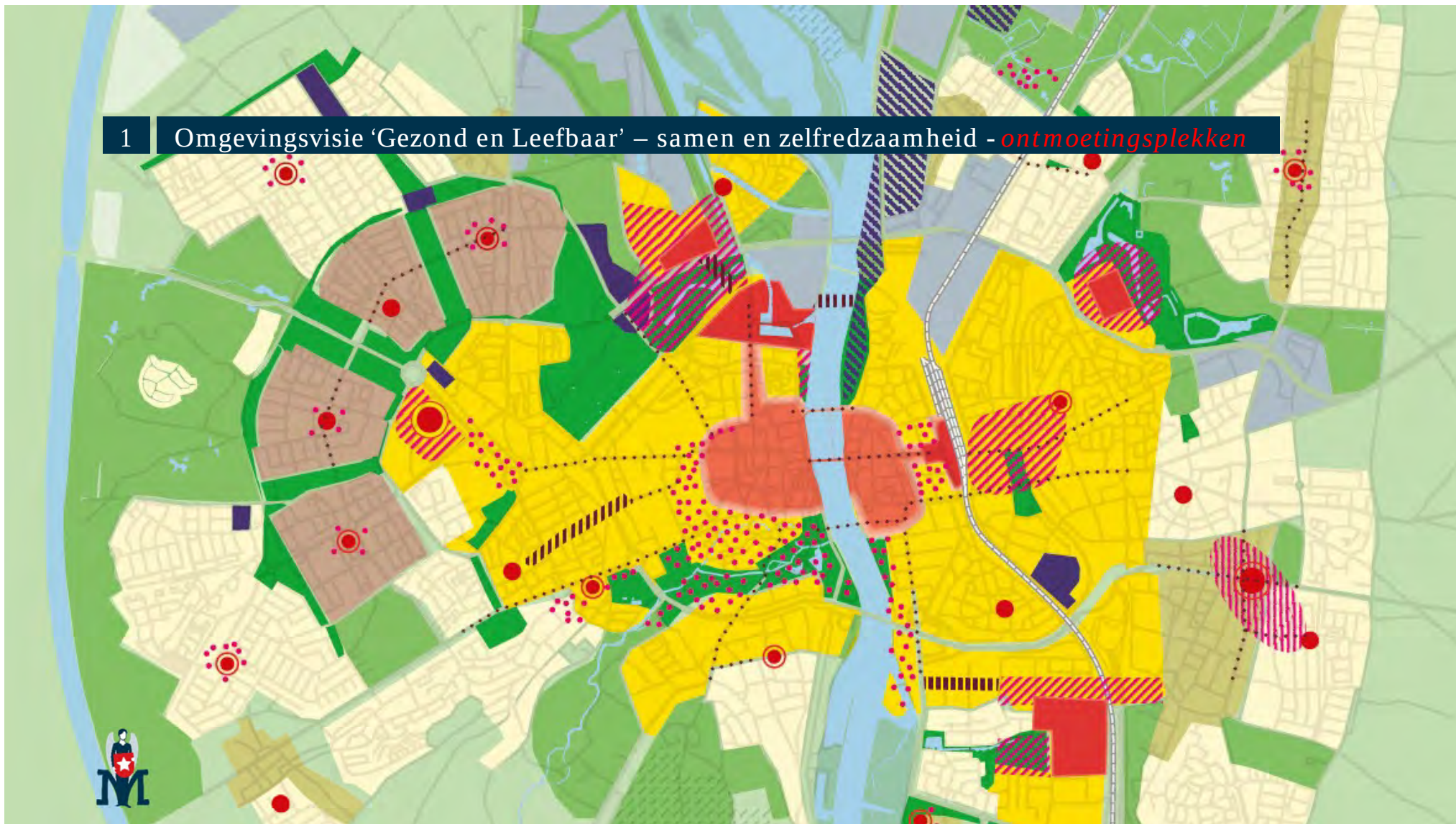
Leefomgeving nodigt uit actief deel te nemen aan samenleving;

- tegengaan eenzaamheid, armoede en segregatie,
- werkgelegenheid en vrijwilligerswerk,
- Verbinden van verschillende doelgroepen.

(samen ontwikkelen)

1 Omgevingsvisie 'Gezond en Leefbaar' – samen en zelfredzaamheid - *ontmoetingsplekken*

Sturen op basis infra ontmoetingsplekken en voorzieningen,
Volgen van initiatieven vanuit samenleving en markt,

- bijdragen aan gezond en leefbaar Maastricht,
- bijdragen aan sociale cohesie, verbinding en welzijn,
- middels bv. herbestemming maatschappelijk vastgoed.

Met de fysieke condities '**hardware**' op orde wordt verbinding en ontmoeting mogelijk gemaakt,

Door activiteiten en programma's '**software**' wordt de sociale cohesie gestimuleerd;

Samen cultuur bedrijven, sporten of beheren van je woonomgeving

1 Ruimtelijk streefbeeld

- Externe veiligheid, lucht- en geluidhinder,
- Stimuleren duurzame en schone mobiliteit,
- Meer luchtzuiverend groen,
- Balans tussen levendigheid en rust.
- Veiligheidsbeleving,
- Klimaatbestendig (hittestress, biodiversiteit, wateroverlast)

(samen ontwikkelen)

- Stimuleren van lopen en fietsen in de stad
- Vergroening openbare ruimte
- Meer ruimte voor spelen, bewegen en sporten
- Nieuwe ruimteclaims
- Lokaal draagvlak onmisbaar

- Investeer in ontmoetingsplekken en voorzieningen
- Investeer in veilige en aantrekkelijke routes met bijzonder aandacht voor kwetsbare groepen
- STOP principe (Stappen, Trappen, OV en Personenwagen)
- Vergroenen OR, ontmoeting, biodiversiteit, klimaat, identiteit
- Hoogwaterveiligheid opgave ook tbv aantrekkelijkheid stad
- Zoek naar koppelkansen

(samen ontwikkelen)

- Investeer in OR die uitnodigt om te bewegen en sporten
- Hanteer gezonde en veilige ontwerpprincipes bij (her)inrichting openbare ruimte
- Stimuleer actieve cultuurparticipatie
- Juiste openbare verlichting met aandacht voor bioritme van mens, dier, veiligheid, energiegebruik, technologische innovatie
- Beheer 'schoon, heel en veilig'

(samen ontwikkelen)

5. STREEFBEELD EN AGENDA

Hoe ziet de fysieke
leefomgeving van
Maastricht er in
2040 uit? 11 m

1. Fijnmazig netwerk van ontmoetingsplekken
2. Oost-west: barrières verminderen of verzachten
3. Noord-zuid: verbinding met de Maas en toevoegen groen en natuur

Bedankt voor
uw aandacht.

omgevingswet@maastricht.nl

Analyse omgevingsvisies

O.a. op basis van interpretatie interview Gemeente Groningen

Maarten Cornelissen
20 januari 2021

Introductie onderzoek

- Methode: Analyse van omgevingsvisies
- Doel: Vinden van succesfactoren voor en goede voorbeelden van omgevingsvisies
- Resultaat: Webinarserie Aan de slag met de Omgevingswet en Royal HaskoningDHV
- Maar ook: Een interview met gemeente Groningen

De Groningse omgevingsvisie (2018)

- Leefkwaliteit centraal als samenbindend thema
- Waarom? → Gezondheid en geluk op nummer 1 tijdens participatie → belangrijke voorwaarde voor hoge leefkwaliteit

“Leefkwaliteit is een combinatie van objectieve meting van, en beleving van bewoners en gebruikers over de woon- en leefomgeving. Het gaat daarbij om fysieke, sociale, culturele, economische en milieukekenmerken van die omgeving”

KEI kenniscentrum stedelijke vernieuwing

Resultaten

- Bewustzijn dat gezondheid belangrijk is, ook voor het fysieke domein
 - Gezondheid staat nu op de kaart, het collegeprogramma begint ermee
 - Leefkwaliteit is belangrijk in elk project
 - Ontstaan van een sterk netwerk
-
- Uitgeroepen tot gezondste stad van Nederland door Arcadis

Succesfactoren

- Capaciteit voor rol als aanjager en regiehouder
- Proactieve en aanjagende rol van de GGD
- Structurele, intensieve samenwerking met kennisinstellingen
- Visie gedragen door raad en college
- Gedragen door de bevolking en tastbare verbetering in de wijk

20 januari 2021

Vijf aandachtspunten Gezondheid in de omgevingsvisie

Maarten Hoorn, Platform31

PHAROS
EXPERTISECENTRUM GEZONDHEIDSVerschillen

PLATFORM31
kennis van stad en regio

GEZOND IN ...

STIMULERINGSPROGRAMMA GIDS
LOKALE AANPAK GEZONDHEIDSachterstanden

Vandaag

- Aanleiding
- Omgevingswet: theorie
- Vijf voorbeelden van omgevingsvisies
- Ingrediënten voor een gezonde visie

20 januari 2021

Aanleiding

Gezondheid & fysieke leefomgeving

Aanleidingen

Verbinden gezondheid en ruimte

- Vanuit GezondIn: **gezondheidsverschillen & fysieke leefomgeving**
- Gezondheid expliciet in Omgevingswet opgenomen

Eerdere activiteiten

1. Gezondheid staat centraal
2. Eén gezondheidsthema voorop
3. “Meekoppelen” van gezondheid

Omgevingsvisie belangrijk instrument

- Quicksan
- Interviews

INSPIRATIE- EN WERKBOEK
GEZONDHEID EN RUIMTE

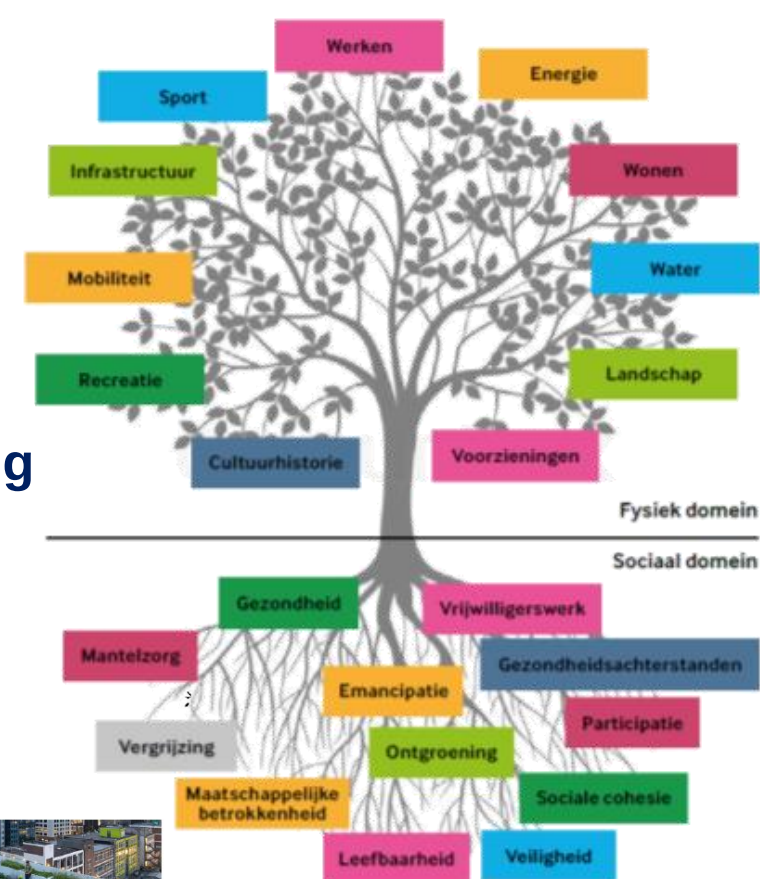
PHAROS
EXPERTISENCENTRUM GEZONDHEIDSVerschillen

PLATFORM31
kennis van stad en regio

PLATFORM31
kennis van stad en regio

PHAROS
EXPERTISENCENTRUM GEZONDHEIDSVerschillen

Naar: KuiperCompagnons

Koppeling ruimte en gezondheid vanuit gezondheidsbeleid

- Landelijke nota gezondheidsbeleid
- Vier gezondheidsvraagstukken:
 - A. Gezondheid in de fysieke en sociale leefomgeving
 - B. Gezondheidsachterstanden verkleinen
 - C. Druk op het dagelijks leven bij jeugd en jongvolwassenen
 - D. Vitaal ouder worden

20 januari 2021

Theorie

Gezondheid en Omgevingswet

PHAROS
EXPERTISECENTRUM GEZONDHEIDSVERSCHILLEN

PLATFORM31
kennis van stad en regio

GEZOND IN ...

STIMULERINGSPROGRAMMA GIDS
LOKALE AANPAK GEZONDHEIDSACHTERSTANDEN

Vanuit Ruimte bezien: Onderwerpen Omgevingsvisie door Plan Bureau Leefomgeving (PBL)

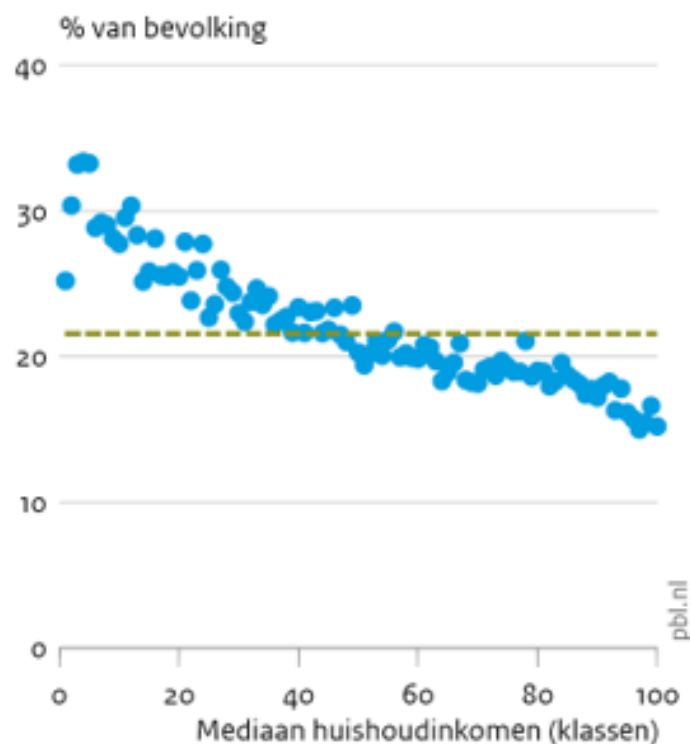

Gezondheid: minder verschil?

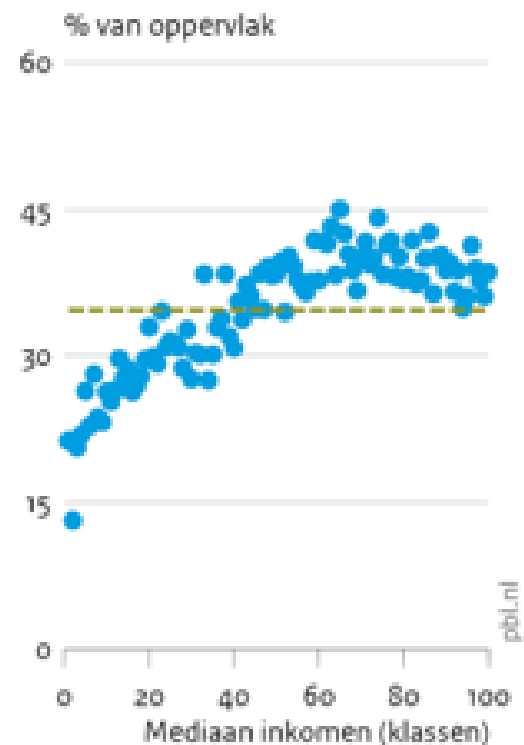
Ernstig overgewicht

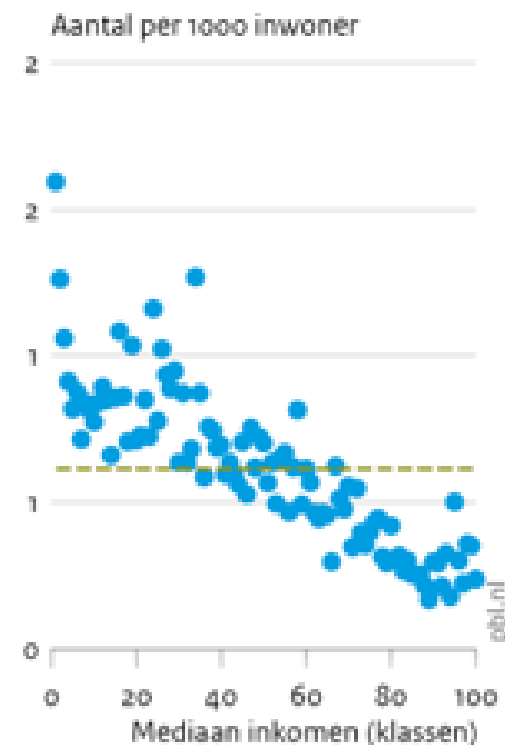
Roker

Recreatiegroen binnen 1 km

Fastfoodvestigingen

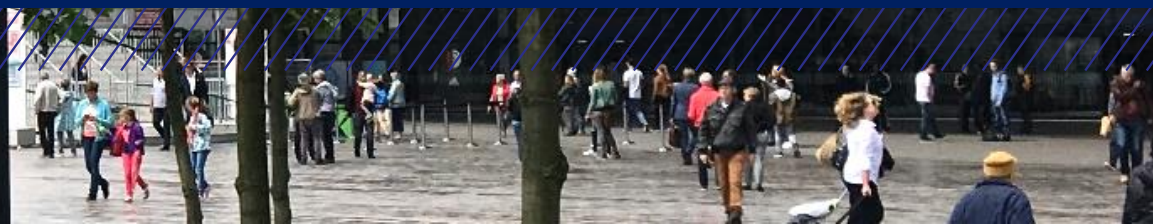

20 januari 2021

Omgevingsvisies & gezondheid

Vijf omgevingsvisies in vijf smaken

PHAROS
EXPERTISECENTRUM GEZONDHEIDSVERSCHILLEN

PLATFORM31
kennis van stad en regio

GEZOND IN ...

STIMULERINGSPROGRAMMA GIDS
LOKALE AANPAK GEZONDHEIDSACHTERSTANDEN

Vijf omgevingsvisies, vijf smaken

Gemeente
Súdwest-Fryslân

Home Intro & opzet Werkwijze & principes Thema's

Omgevingsvisie 1.0 Súdwest-Fryslân

Door en voor ús mienskip

Door inwoners is tijdens het 'Rondje Súdwest' in het voorjaar van 2019, de basis gelegd voor de Omgevingsvisie 1.0 van de gemeente Súdwest-Fryslân. De Omgevingsvisie 1.0 schetst de hoofdlijnen van de ontwikkelingsrichting voor de woon-, werk- en leefomgeving op de langere termijn.

Omgevingsvisie DEVENTER

Koester

OMGEVINGSVISIE
MAASTRICHT 2040

balans

de

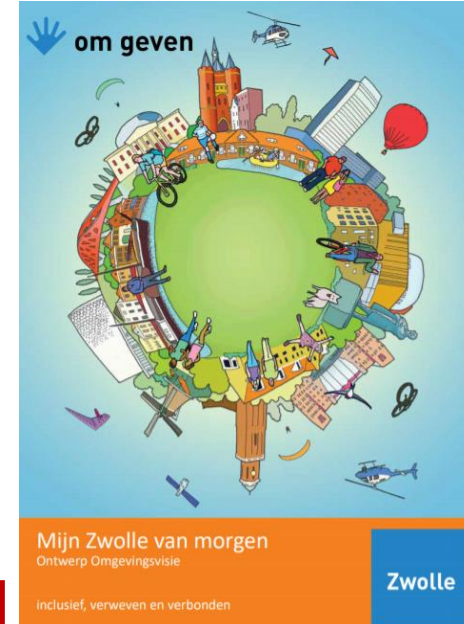
Súdwest-Fryslân

Deventer

Zwolle

Gennep

Maastricht

OMGEVINGSVISIE GEMEENTE GENNEP

'SAMEN MAKEN WE GENNEP'

PLATFORM3L
kennis van stad en regio

PHAROS
EXPERTISENTRUM GEZONDHEIDSVERSIKELLEN

GEZOND IN ...
STIMULERINGSPROGRAMMA GGD
LOKALE AANPAK GEZONDHEIDSGEDACHTEN

Ingrediënten voor een 'gezonde' visie

1. Framing van gezondheid / 'gezond verhaal'

2. Proces: intern

3. Proces: extern

4. Vertaling van gezondheid naar gebieden

5. Van visie naar uitvoering

Súdwest-Fryslân

2020 | versie 1.0 | website |
'Omgevingsvisie 1.0', voor en door ús
mienskip'

- Gezondste gemeente van (Noord) Nederland, geluk en brede welvaart op 1
- SDG's als thematisch kompas en kader

Gennep

2019 | vastgesteld | 111 pagina's |
'Samen maken we Gennep'

- Ambitie: gezondste regio van NL
- Vier speerpunten, gezondheid verweven
- Deelgebieden met 'dashboards', link met dorps- en wijkplannen

CULTUURRIJK

Wij versterken de trots op de eigen identiteit en omgevingskwaliteit

We zetten in op de versterking van de vrijetijdseconomie en zoeken naar koppelkansen bij water- en natuuropgaven

KRACHTIGE KERNEN

We zetten in op een aanbod in wonen en voorzieningen die gericht is op alle doelgroepen

We werken samen met inwoners aan een aantrekkelijke en toekomstbestendige omgeving

We zetten in op een compact en bruisend kernwinkelgebied en voldoende winkelvoorzieningen in de kernen

We bevorderen werkgelegenheid en ondernemerschap door een goed vestigingsklimaat en door ruimte te geven aan economische dragers

HOOG DROOG EN VEILIG

Wij zijn verantwoordelijk voor een gezonde, veilige leefomgeving en werken waar mogelijk samen met inwoners, ondernemers, organisaties en belangenpartijen om de leefomgeving

We treffen voldoende voorzieningen voor zowel hoge waterstanden als perioden van droogte, zowel om het te voorkomen als om de negatieve gevolgen tegen te gaan

We gaan aan het werk met de opgave om in 2050 energie neutraal te zijn en de uitstoot van CO2 terug te dringen

MET ELKAAR VERBONDEN

We willen samenwerken met inwoners aan een leefbare woonomgeving met voldoende voorzieningen

De gemeente wil een transparante organisatie zijn met toegankelijke communicatie en een integrale aanpak

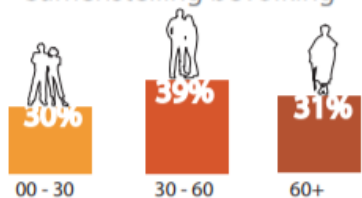

We zetten in op veilige wegen en duurzame vervoersmogelijkheden

BEVOLKING 2018

Samenstelling bevolking

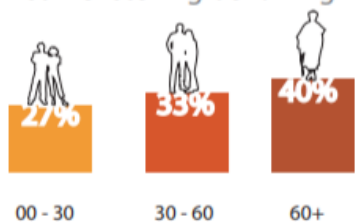
GEMIDDELD INKOMEN

€22,800

PROGNOSE 2030

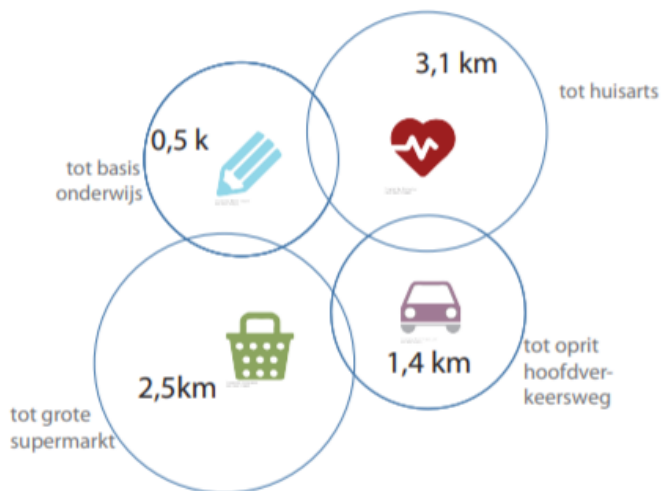
Samenstelling bevolking

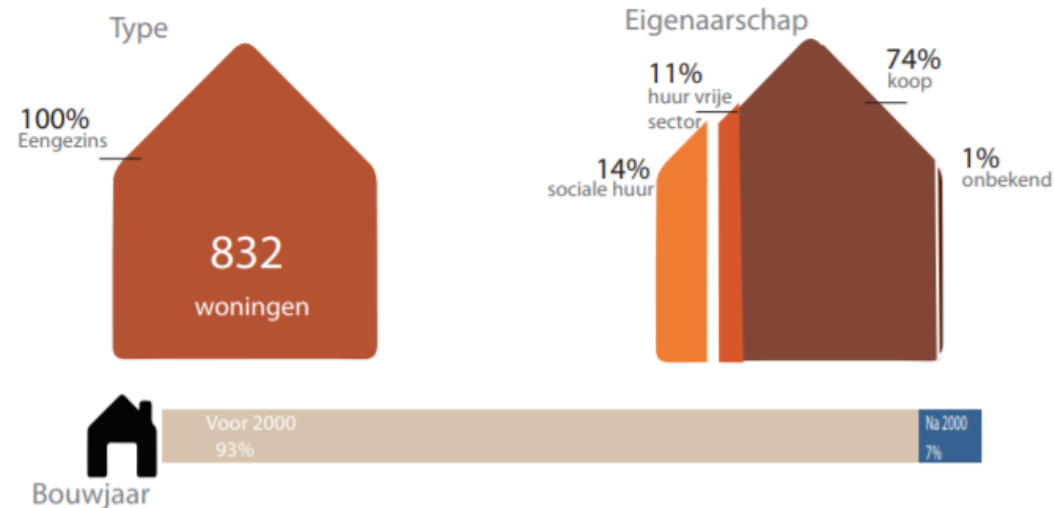
VOORZIENINGEN

Voorzieningen in omgeving
(gemiddelde afstand)

WONINGVOORRAAD

Prijsklasse koop in euro

Mediaan: 310.429

Vraagprijs gemiddeld: 347.549

Gemiddeld per m²: 2.094

Gemiddeld woonoppervlak in m²: 157

ENERGIE

Gemiddeld verbruik huishouden

Maastricht

2020 | vastgesteld | 128 pagina's
(deel 1) | 'Koester de Balans.
Omgevingsvisie Maastricht 2040'

- Inclusiviteit als één van de 5 opgaven

- Thema 'gezond & leefbaar': positieve insteek, 10 principes en maatregelen ('tussenniveau')

Samen werken aan de volgende principes en maatregelen voor het thema 'gezond en leefbaar'

1. Investeer in een spreiding van voorzieningen en ontmoetingsplekken over de stad.
2. Zorg dat deze ontmoetingsplekken in buurten veilig en bereikbaar zijn voor iedereen, met bijzondere aandacht voor kinderen, ouderen en mensen met een beperking.
3. Investeer in veilige en aantrekkelijke routes voor wandelaars en fietsers conform het 'STOP'-principe, de volgorde voor het prioriteren van verschillende vervoersvormen (Stappen, Trappen, Openbaar vervoer, Personenauto).
4. Vergroen de stad met aandacht voor ontmoeting, biodiversiteit, klimaat, bomen en de ruimtelijke identiteit van Maastricht.
5. Benut de hoogwaterveiligheidsopgave om de stad niet alleen veiliger, maar ook aantrekkelijker te maken door te investeren in water- en natuurrecreatie.
6. Zoek actief naar 'koppelkansen': mogelijkheden om verschillende initiatieven en maatregelen aan elkaar te koppelen, zodat deze samen optimaal bijdragen aan een gezonde en veilige leefomgeving ($1 + 1 = 3$).
7. Investeer in plekken en routes waar mensen in de openbare ruimte kunnen bewegen en sporten, met bijzondere aandacht voor pleinen, parken, fietspaden en (hard)looproutes.
8. Hanteer gezonde en veilige ontwerpprincipes als uitgangspunt voor de (her)inrichting van de openbare ruimte.
9. Stimuleer actieve cultuurparticipatie om mensen te verbinden en te laten bewegen.
10. Werk aan de juiste verlichting in de stad met aandacht voor het bioritme van mens en natuur, veiligheidsbeleving, technologische mogelijkheden, zorgvuldig energieverbruik en ontwikkelingen in de richting van een '24-uurs economie'.
11. Beheer de openbare ruimte zodat deze 'schoon, heel en veilig' is, afgestemd op de gebruiksfunctie van verschillende gebieden en routes in de stad. Bijzondere aandacht gaat uit naar ontmoetingsplekken, beweegplekken en routes.

Deventer

2019 | vastgesteld | 84 pagina's |
'Omgevingsvisie Deventer'

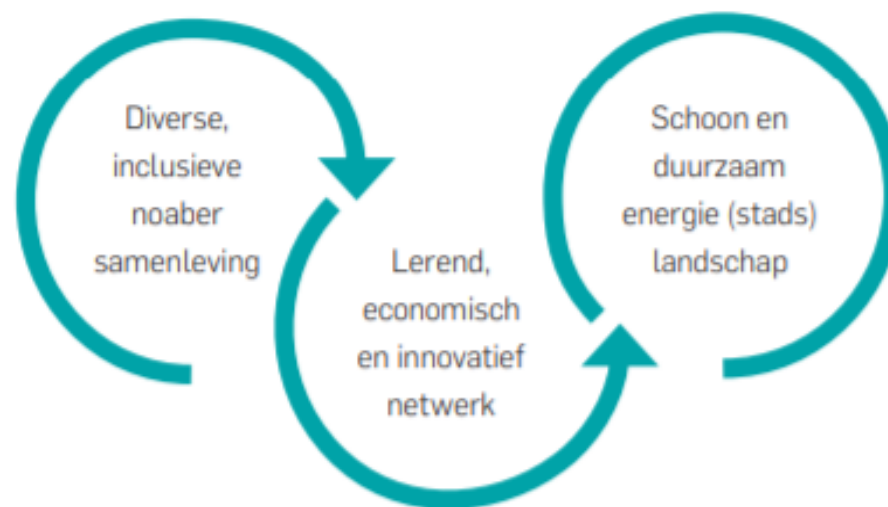
- Trendrapport als basis

- 'Noaberschap' alias inclusiviteit

- Van initiatief naar realisatie:
'carrousel'

Zwolle

2020 | ontwerp | 117 pagina's | 'Mijn Zwolle van morgen'

- 'Het Huis van Zwolle' als basisfilosofie, gezonde leefomgeving is thema
- Kompas 'Zwolle gezond' als middel voor monitoring en afwegingen
- Vragen bij het ontwerp van de buitenruimte

20 januari 2021

Het recept

Vijf basisingrediënten

PHAROS
EXPERTISECENTRUM GEZONDHEIDSVERSCHILLEN

PLATFORM31
kennis van stad en regio

GEZOND IN ...

STIMULERINGSPROGRAMMA GIDS
LOKALE AANPAK GEZONDHEIDSACHTERSTANDEN

Ingrediënten voor een 'gezonde' visie

 1. Framing van gezondheid(sachterstanden) / 'gezond verhaal'

 2. Proces: intern

 3. Proces: extern

 4. Vertaling van gezondheid naar gebieden

 5. Van visie naar uitvoering

1 Framing gezondheid

- Vertel een duidelijk verhaal
 - Breed: Mienskip of Noaberschap
 - Specifiek: analyse Gennep
- Gebruik bestaand materiaal
 - Breed: algemene trendrapporten
 - Specifiek: buurtonderzoek of gezondheidsmonitor
- Zet ambities neer
 - Breed: Sustainable Development Goals
 - Specifiek: gezondste regio

Buurt	Levens- verwachting (man, 2007)	Gezondheid- verwachting man, 2007)
Nesselande	78,8	71,9
Ommoord	77,2	69,0
Oosterflank	76,7	68,7
Prinsenland	77,8	69,1
Kralingen-Oost	78,4	70,1
Kralingen-West	75,9	67,7
Stadsdriehoek	76,5	67,7
Cool	76,0	67,0
Delfshaven	74,3	65,3 ^N

2 Proces intern

- Geef/vraag input bij visie
 - Afhankelijk van organisatie
- Maak mogelijke koppelingen
 - Verdiepen in andere belangen
- De visie is geen eindpunt
 - Middel om inzicht in elkaars belangen te krijgen

3 Proces extern

- Samen met stakeholder
 - Gebruik netwerk sociaal domein
 - Haak aan bij bestaande initiatieven
- Maak het concreet
 - Achterhaal wat leeft

4 Vertaling van gezondheid naar gebieden

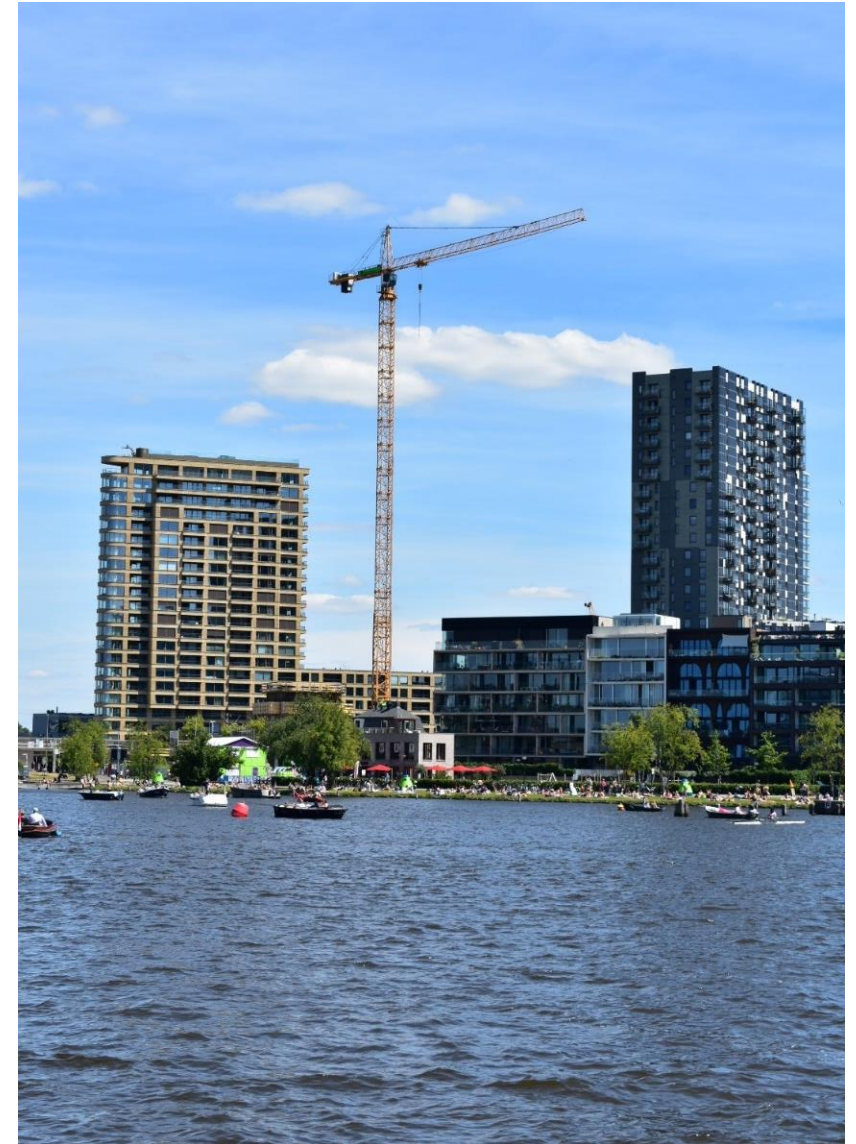
- Vertaalslag maken naar gebiedsniveau
 - In visie
 - In uitvoeringsprogramma's
- Geef heldere informatie over buurten
 - Bijvoorbeeld over lage ses
- Leg link naar gebieden
 - Wat heeft welk gebied nodig?
 - Durf keuzes te maken

5 Van visie naar uitvoering

- Betrokkenheid bij uitvoering
- Grote stap
 - Zorg voor voldoende concrete handvatten
 - ‘Tussenniveau’
- Afwegingskader
 - Samenwerkingsprincipes
 - Kompas Zwolle gezond
 - Kompas SWF

20 januari 2021

Gezondheid in omgevingsvisies

Maarten Hoorn, Platform31
maarten.hoorn@platform31.nl – 06-10156708

Heeft u vragen, aanvullingen, inzichten of een verzoek?

Voor meer informatie neem contact met ons op

Aan de slag met de Omgevingswet:
Irma Dekker

Irma.dekker@minbzk.nl

Royal HaskoningDHV:
Maarten Wansink

Maarten.wansink@rhdhv.com